

Varsel om avvik i fysisk arbeidsmiljø fra verneombudet

Dato: 31.10.2024

Sammendrag - til representantskapet torsdag 14.11.2024

1. Dagens lokaler bryter med arbeidsplassforskriften
2. Det er spesielt alvorlige mangler i papirmagasin
3. Verneombudet har akseptert midlertidige tiltak i påvente av beslutning om nye lokaler
4. Nødvendige vedlikeholdstiltak vil, til tross for store summer, ikke løse problemene
5. Verneombudet vil måtte bruke sin rett til å stanse arbeidet hvis ikke nye lokaler vedtas
6. Verneombudet vil bruke sin rett til å kontakte Arbeidstilsynet for en full gjennomgang

Konsekvenser for fysisk og psykisk arbeidsmiljø i dagens lokaler

Yrkeshygieniker fra Avonova har gjort målinger og vurderinger i papirmagasin

- Ingen ventilasjon
- Forekomst av mugg på vegg
- Mugg på arkiv.

Dersom ikke luftfuktighet og temperatur er innafor de rette verdiene så vokser muggen. Det er farlig for tilsatte å puste inn og det er skadelig for dokumenta. Bruk av hepafiltermasker ved arbeid i magasinet

Konsekvenser for arkivmaterialet / papiret er at det over tid brytes ned, som en konsekvens av at arkivmagasinet er langt fra å oppfylle kravene til arkivlov med forskrift. Allerede i dag har vi ansatte som opplever å arbeide under helseskadelige forhold, både i hoved-magasin og fjerndepot. Det er der høy risiko for slitasje og uhell fordi lokaler og innredning fører til ergonomisk kritikkverdig arbeidsforhold (paller med arkivmateriale, trange passasjer og slitasje på rygg m.m.).

Fortsatt bruk av dagens lokaler vil føre til at verneombudet vil måtte stenge magasinene, fordi det er for risikabelt for våre ansatte å jobbe der. Da er det slutt på å få ut dokumentasjon fra IKAMR. Det er en tjeneste kommunene er pålagde å levere gjennom lov. Blant annet i saker som gjelder rettighetsdokumentasjon. Med høy risiko for kostbare erstatningssaker mot kommunene!

Verneombudet vil ta kontakt med Arbeidstilsynet og be om en full gjennomgang av det fysiske og psykososiale arbeidsmiljøet, der de store manglene i papirmagasinene vil utløse konsekvenser.

Planen om å etablere et nybygg som oppfyller kravene til arkivdepot, og de andre lokaler, er eneste årsak til at avvik ikke allerede er meldt inn. Kostnader for å utbedre dagens lokaler er meget stor og de vil ikke føre til at problemet blir løst.

Torbjørn Aasen, verneombud
E-post: torbjorn.aasen@ikamr.no
Mobil: 924 65 108

Åsta Vadset, vara-verneombud
Epost: asta.vadset@ikamr.no
Mobil: 408 54 153

Kilde fra rapportene:

- A) Avonova – Muggsoppmålinger i Kirkegata 10 depotarkiv M01, datert 28.06.2024
- B) Avonova – Vurdering innemiljøet i Kirkegata 10 depotarkiv M01, datert 20.12.2023
- C) Opac – Teknisk tilstandsrapport, befaringsrapport 19.05.2021, datert 30.06.2021
- D) Opac – Forstudie lokaler for IKAMR, datert 01.07.2021

Viktige momenter fra kilde-rapporter:

A) Avonova – Muggsoppmålinger M01

Tiltak

- Rutine for håndtering av fuktskadet materiale med beskrivelse av bruk av P3 filtermaske eller avtrekkskap.
- Viktig å jevnlig sjekke at det ikke oppstår ny kondens i bakkant av lokalet.
- Gode renholdsrutiner
- **Allmennventilasjon i lokalet. Dette er et krav, men på bakgrunn av at dere skal inn i nye lokaler, så medfører dette en høy kostnad.**

B) Avonova – Vurdering innemiljø M01

Oppsummering av tiltak

- Fuktkilde/skadeårsak må kartlegges og utbedres. Synlig muggsopp må vaskes vekk.
- Rom med forurensende aktiviteter og prosesser skal ha tilstrekkelig avtrekk til at det opprettholdes tilfredsstillende luftkvalitet. Dere skal ha minimum 2,5 m³ luft per time per m² gulvareal når lokalet er i bruk. I tillegg bør det vurderes om trengs ytterligere ventilasjon på bakgrunn av håndtering av muggsoppinfisert materiale.
- **Det er ikke mulig å vite hvor forsvarlig eller helseskadelig innemiljøet er. Det skal ikke forekomme luftforurensinger. Frem til utbedringer er utført anbefales det at alle ansatte benytter P3 filtermaske med god passform.**

- Ved håndtering av muggsoppinfisert arkivmateriale, skal avtrekkskap benyttes eller P3 filtermaske. Dere bør ha et egnet sted til å arbeide med muggsoppinfisert materiale for å unngå å spre partikler rundt på kontorene.

C) Opac - Luftbehandling

Luftbehandling

Bygget i Kirkegata 10B har to mindre, balanserte luftbehandlingsanlegg med varmevekslere. Anleggene er trolig fra ca. 2012 og dekker kontorlokaler i 1. og 2. et. Anleggene vurderes være i go stand. **Magasinene er ikke ventilert, heller ikke med naturlig avtrekk. Dette anses være en stor mangel. Dette gjelder i begge bygg.**

Det opplyses å være mye klager på inn klimaet i bygget, både hva angår temperaturforhold og inneluften generelt. OPAK anbefaler at det gjøres en enøk-kontroll av bygget, samt at det foretas inn klimamålinger.

Bygget i Statsråd Daaesgt. er heller ikke ventilert mekanisk, slik som kreves av denne type bygg.

C) Opac - Vurdering av eksisterende lokaler

a. Sammendrag

Denne rapporten påpeker at dagens lokaler ikke vil kunne fylle dagens behov til magasinplass utover 3 til 4 år frem i tid. Lokalene har heller ikke en kvalitet på bygg og tekniske anlegg som gjør at lokalene oppfyller kravene til et arkivbygg som er definert i arkivloven med forskrift og Riksantikvarens forskrift. Leieavtalen med huseier er inngått med forutsetning om at disse kravene oppfylles. Kravene er lagt ved som en del av signert leiekontrakt. Forskriftskravene har ikke vært oppfylt ved overtagelse av de enkelte leieforholdene. Stadige lekkasjer og et ustabil klima i magasinene er et gjentakende problem. Huseier har forsøkt å gjøre forbedringer, men det har ikke vært tilstrekkelig til å oppfylle disse kravene.

Etter OPAK AS sin vurdering oppfyller lokalene heller ikke lokalene Arbeidsmiljøloven med Arbeidsplassforskriften. Planløsningen av lokalene, atkomst, varemottak og kontorplassering er ikke hensiktsmessig for virksomheten og skaper ekstra belastninger for personalet. Det gjelder særlig varemottak og håndtering av arkivmateriale fra varemottak til ordning og videre til magasiner. (Se utfyllende beskrivelse i pkt. 2)

Vi har i tillegg gjennomgått nytt lokale som virksomheten har fått tilbud om å leie i 1.et. (U.et.) på dagens lokaler i Statsråd Daaes gt. 9. OPAK AS vil ikke anbefale at man inngår leiekontrakt for dette arealet. Vi tror ikke dette lokalet vil kunne oppfylle de kravene som et arkivmagasin skal ha vedr. klima og tetthet. Det anbefales derfor å se etter nye lokaler.

b. Beskrivelse av dagens situasjon

Det at utvidelsen og innredning av magasiner har skjedd etter hvert som behovet melder seg, har gjort selve magasinene og ikke minst kontor og ordningsrom svært lite rasjonelle for å drive en effektiv organisasjon. Kontorer mottaksrom, ordningsrom etc er plassert der det er mulig å plassere dem og ikke i en effektiv og gjennomtenkt planløsning. De enkelte rommene har heller ikke en størrelse eller utforming de burde ha i forhold til funksjonen. **Kontorer er fordelt på forskjellige plan og mye gangareal gjør kontorene lite rasjonelle.** Enkelte kontor er uten vinduer og vil ikke være godkjent av arbeidstilsynet som heldagsarbeidsplass.

Døren inn til lokalene i Kirkegata 10b via lasterampen er smal og i 2. etg. er det en svært smal dør og det er en rampe fra trapperom opp til denne etasjen. I tillegg er det trapp med 3 trinn opptil fylkesfotokontoret. **Korridorer, ramper og trapper gjør det vanskelig å frakte traller med dokumenter rundt i bygget.**

Arkivene oppbevares i fire forskjellige magasin i hhv. 1. og 2. et. i Kirkegata 10b, 2 stk. i første etasje, ett i 2 etasje og et arkiv i Statsråds. Daaes gt. 9. Ingen av magasinene er opprinnelig bygget for denne typen bruk. Det er sjekket ut og beregnet at dekkene kan ta de lastene som er plassert på gulvene i dag, men **magasinene må betegnes som svært urasjonelle for lagring og for daglig bruk.** Bærevegger, bjelker i tak og søyler i magasinene gjør at man ikke får rasjonell utnyttelse av lokalene hverken i høyde eller på gulvplan i magasinene. Mange og trange korridorer gjør rasjonell utnyttelse vanskelig. **Høye terskler, vegghengte ovner, smale dører og trapper/ramper mellom mange mindre plan gjør arbeidet tungt og vanskelig for de ansatte. Enkelte steder må en ta av sveiven på reoler for å kunne passere med arkivvogner.**

Varemottak

Varemottaket i Kirkegata 10 b ligger inne i en bakgård hvor det er parkering for andre leietagere. Her er det ofte biler som parkerer slik at store lastebiler ikke kommer frem. På vinteren er det snø og is og det er ikke plass for snøopplag. Dette vanskeliggjør leveringer på vinteren. Varemottaket er i en skrå bakke og lastebiler må rygge inn fra gaten. I Statsråd Daaes gt.9 er det ikke varemottak slik at bilen må stoppe i en bratt gate og senke lastelemmen i gaten (se bilde under). IKA MR har ikke kontroll på parkerte biler ved mottak i Statsråd Daaes gt. 9, noe som medfører mye merarbeid med å få fjernet biler ved arkivlevering.

Det at lastebiler står skrått ved begge lokasjoner gjør det svært tungvint og risikofyllt for tilsatte å tømme store lastebiler for arkivmateriale. Materialet IKA MR mottar, er tungt og må deles opp for transport videre med mindre vogner i stedet for å kunne kjøre hele paller rett inn i mottaksrommet.

Vårt inntrykk er at lokalene er uhensiktsmessige og lite funksjonelle. De bygningsmessige begrensningene gir utfordringer for driften. Opak har sjekket om lokalene er forelagt Arbeidstilsynet for godkjennelse og **det er ikke bekreftet om lokalene er vurdert og godkjent av Arbeidstilsynet.** Vi vil anbefale at Arbeidstilsynet vurderer lokalene slik de nå er innredet, dersom det velges en løsning hvor disse skal brukes videre.

2.2 Tilstandsrapport eksisterende bygg og lokale for utvidelse

Vår vurdering av tilstanden til arkivlokalene og arbeidsplassene baserer seg på § 6 i arkivloven (lov av 04.12.1992 nr. 126 med siste rettelse 05.01.2018) som slår fast at alle offentlige organer skal ha arkiv, og arkivet skal være innrettet slik at dokumentene er sikret som informasjons- og dokumentasjonskilder både på kort og lang sikt. Dette innebærer bl.a. at arkivet må oppbevares i forsvarlige arkivlokaler.

Forskrift om utfyllende tekniske og arkivfaglige bestemmelser om behandling av offentlige arkiver (riksantikvarens forskrift) §2 gir detaljerte bestemmelser om hva som kreves av et arkivlokale. Alle offentlige organer har plikt til å etterkomme disse kravene.

Generelt heter det at arkivlokalet skal gi arkivmaterialet vern mot

- vann og fuktighet
- brann og skadelig varme
- skadelig påvirkning av klima og miljø, skadedyr m.m
- skadeverk, innbrudd og uautorisert tilgang.

Innenfor det bygningsmessige er vårt hovedinntrykk at eiendommene fremstår i generelt tilfredsstillende teknisk stand i forhold til overflater som er pusset opp i flere omganger, men slik vi ser det oppfyller de ikke arkivlovens krav når det gjelder følgende punkter som nevnes spesielt i forskriften:

Vann og fuktighet. Det har stadig vært vannlekkasjer i magasinene. Fukt på gulv fra bakvegg og tak. Det er lagt ut papir på gulvet flere steder for å sjekke og holde øye med fuktighet på gulv. som har vært et gjentakende problem. Det er funnet sølvkre i lokalene som er tegn på at det er fuktighet i magasinene. Rør for radiator er ført i tak gjennom magasin noe som ikke er i henhold til forskrifter.

Skadelig påvirkning av klima og miljø. Vedlagte klimarapporter som er utført viser at luftfuktighet og varme ikke holdes innenfor det som er satt som krav i arkivloven og veiledningen. Klimaet er heller ikke stabilt, slik at temperaturen inne svinger med utvendige svingninger i temperatur og fukt, noe som er uheldig for arkivmaterialet. Bevaring av materialet er avhengig av en stabil temperatur.

Papir bør ha en stabil temperatur gjennom hele året mellom 18–21 °C og stabil relativ fuktighet 45–55%.

Målingene viser at temperaturen svinger over og under grenseverdiene og det samme gjør luftfuktigheten i magasinene.

Fotografisk materiale bør lagres i egne lokaler med mørke og temperatur under 21 °C og under 55% relativ fuktighet. De ideelle forhold for originalfoto er 5–8 °C og relativ fuktighet under 30%.

Magnetisk materiale (lydbånd, disketter osv.) og optiske plater (CD/R) oppbevares under samme klimaforhold som papir.

Vedlikehold av bygg

Kirkegata 10b

Bygget har to mindre ventilasjonsanlegg. Et som dekker den relativt nyoppussede kontorfløyen i 2. et. (2018) og et plassert i kjelleren som dekker deler av 1. et. og 2. etg trolig fra en gang etter år 2000. **Det eksisterer ikke ventilasjon i magasinene og magasinene har derfor et lite tilfredsstillende inneklime i forhold til kravene.** Det er montert avfuktere i magasinene for å fjerne fuktighet. Dersom magasinene hadde et tilstrekkelig klimaanlegg, skulle avfuktere i bygningen ikke forekomme.

Det er medtatt i leiekontrakten at lokalene skal oppfylle krav i Arkivlov med forskrifter. Dette er ikke oppfylt slik vi ser det på stedet.

Statsråd Daaes gt. 9

Eiendommen i Statsråd Daaes gt. 9. ble rehabilitert i 2012. IKA MR har likevel opplevd flere lekkasjer fra tak, senest høsten 2020 og utbedringer ble iverksatt. Her er det også fuktinntrenging gjennom taket som man har klaget på, men utbedring av lekkasjene gjøres som en minimumsløsning ved å male innvendig tak der det er spor etter fukt. Det er en sjakt i bakkant av lokalene mot naboens hage hvor det føres overvann fra ovenforliggende bebyggelse. Konstruksjonen tilfører fuktighet til magasinlokalet og er ingen heldig løsning. Utvendig er det isolert med synlige plater på vegg rundt gesims. Hva som er av isolering i vegger er ukjent.

Overflater inne i magasinet vurderes som tilfredsstillende, men flere lekkasjer og ikke tilstrekkelige klimatiltak gjør bygget uegnet som arkivlokale og oppfyller heller ikke krav i leiekontrakten.

VVS-anleggene rehabilitert i 2012, med blant annet et nytt bad + kjøkken i en leilighet mot gaten, men magasin delen i bygget har ingen ventilasjonsanlegg. Det er satt inn en varmepumpe /kjøleunit i den ene enden av lokalet, noe som gjør at temperaturen og fuktigheten er varierende i hver sin ende av lokalet.

4.1 Nullalternativ – som nå

Vi har i pkt 2.2 og vedlagte tilstandsrapport beskrevet grundig dagens bygg og de problemstillinger som ligger i å fortsette leieforhold i disse to bygningene.

1. Kapasitet på magasiner er ikke tilstrekkelig. IKA MR har i dag 15 000 hyllemeter og 3 000 hm ledig. De har anslått et behov for 30-35 000 hyllemeter for fremtidig løsning i 30 år.

2. Planløsning med flere forskjellige etasjer og magasiner i flere bygg gir vanskelige arbeidsforhold. Ansatte sitter i flere plan. Varemottak er vanskelig og tungvinn atkomst til magasiner gir dårlige arbeidsforhold og HMS. Terskler, trange ganger, smale dører, trapper og ramper gjør arbeidet tungvint og vanskelig. Mottaksrom mangler. Alt må pakkes ut og transporteres i esker. Ingen paller kan kjøres direkte inn. Materialet som kommer på paller kan heller ikke mellomlagres før ordning på grunn av plassmangel ved varemottak.

Arbeidsplassene er plassert i 2 etasjer, varelevering og distribusjon rundt i bygget er ikke god samtidig som løsningen med arkiver i flere bygg gir ekstra utfordringer. Det er mange dører med høye terskler og smale dører hvor det skal fraktes traller med arkivmateriale.

3. Bygningens tekniske standard er dårlig, og dette er vanskelig å få utbedret på grunn av at det er en gammel bygning delvis nede i bakken. Lekkasje i vegg er vanskelig å få tettet og det har vært flere lekkasjer også gjennom tak. Ventilasjon og luftfuktighet i magasinene har ikke vært løst fra huseiers side slik det er beskrevet i arkivforskriften. Utleier har ikke løst årsaken til fuktproblemet, men løst det med avfukter som er et tegn på at lokalet ikke er tilfredsstillende løst. Det er varierende temperatur og luftfuktighet rundt i magasinene. Radiatorrør gjennom magasiner er ikke en godkjent løsning. Skjeggkre og sølvkre sprer seg på grunn av fuktighet i lokalene. Alarm er lagt inn på inngangsdører og det er montert bevegelsesdetektorer i korridorer. Ikke montert glassbruddsensor på kontorer.

Alternativet med et nullalternativ som nå, vil ikke kunne løse fremtidens behov og gir heller ikke en teknisk og klimamessig god løsning for arkivmateriale. Dårlig planløsning og vanskelig forhold for personale ved varemottak og transport av arkivmateriale internt vil ikke kunne løses.